

Gwiazdkami, obok porządkowych liczb artykułów, oznaczone są publikacje znajdujące się w Bibliotece Instytutu Technologii Drewna.

O ZAGADNIENIA OGÓLNE		43 *	ITD
42 *	ITD 674.03 : 061.6(73) 04		634.982.6 087 : 325
<p>LIESE W.: Ein neues Zentrum der Holzforschung in den Vereinigten Staaten. Das Hugh P. Baker Laboratory. Nowy ośrodek badania drewna w Stanach Zjednoczonych. Instytut im. Hugh P. Bakera. Holz Roh- u. Werkst. 1959 r. 17, nr 6, A 4, s. 221—222, fot. 1.</p> <p>Instytut został otwarty w 1957 roku; stanowi on oddział Wydziału Leśnego Uniwersytetu w Syrakuzach N. Y., w którym szkoli się 700 studentów leśnictwa. Cel Instytutu badawczy i dydaktyczny. Instytut jest doskonale wyposażony (np. 18 komór klimatyzacyjnych, pomieszczeń do sezonowania próbek, kompletne urządzenie do produkcji sklejk, 5 komór suszarnianych, 5 urządzeń impregnacyjnych — do 80 at, kilka traków, maszyny wytrzymałościowe, obrabiarki, mikroskop elektronowy itd.). Pracuje w nim obecnie 28 samodzielnych pracowników naukowych, 9 pracowników spoza Instytutu, 35 asystentów i magistrantów, 6 pomocniczych sił technicznych i 10 osób personelu administracyjnego. Prowadzone są zarówno prace badawcze jak i stosowane. Roczny budżet Instytutu wynosi 2,5 mln marek niemieckich. Wydział Leśny Uniwersytetu w Syrakuzach dzieli się na 3 oddziały: nauk biologicznych, gospodarki materiałowej i nauk fizycznych. Oddziały dzielą się z kolei na sekcje (np. badania drewna, chemii drewna, fizycznych i mechanicznych właściwości drewna, suszenia, tartacznictwa, ochrony drewna, sklejek, obróbki wykończeniowej itd.).</p>			
<p>LAMPSON P.: Zum Thema „Güteklassen des Stammholzes“. Eine Betrachtung für das Laubholz. Na temat „Klasy jakości drewna grubego“. Rozważania nad drewnem gatunków liściastych. Holz-Zbl. 1959, r. 85, nr 66, s. 857—858.</p> <p>Zbyt ogólnikowe rozgraniczenie klas jakości drewna grubego w „Instrukcji o sortowaniu i pomiarze drewna“ (tzw. „Homa“) jest obecnie niewystarczające, gdyż powoduje subiektywną interpretację oraz utrudnia sortowanie i zbyt drewna. Dotyczy to szczególnie gatunków liściastych i to tak dalece, że z konieczności w niektórych wypadkach wydawane są dodatkowe lokalne instrukcje wyjaśniające. Uznając potrzebę zmiany „Homa“ — polemika z propozycjami wysuniętymi przez H. Schulza (p. Holz-Zbl. 1959, nr 57); uważa się za niewskazany dalszy podział klas jakości A, B, C, np. przez tworzenie dla drewna okleinowego specjalnych klas jakości A(F), B(F), C(F), uznając raczej celowość odrębnego ustalenia wymagań dla drewna okleinowego. Krytyka propozycji H. Schulza dotyczącej zasad określania wskaźników jakości (sęki, zdrowotność, skręt włókien, słoistość, barwa, zranienia, wymiary) w poszczególnych klasach jakości.</p>			
44 *			ITD 634.982.6 087 : 325
<p>SCHULZ H.: Güteklassen des Stammholzes und ihre Abgrenzung gegeneinander.</p>			

Klasy jakości drewna grubego i ich rozgraniczenie. Holz-Zbl. 1959. r. 85, nr 57, A 3, s. 753, 754, 756, 757, fot. 4, rys. 6, poz. bibl. 14.

Dalszy ciąg dyskusji w sprawie nowelizacji „Homa — 1936“. Polemika ze stanowiskiem H. Platte'a i R. Kanzlera, wskazujących na potrzebę zwiększenia liczby sortymentów specjalnych w celu bardziej racjonalnego zaopatrywania odbiorców. Twierdzenie, że wprowadzenie większej liczby sortymentów specjalnych spowodowałoby utrudnienie zarówno w produkcji jak i przy zbyciu materiałów okrągłych. Uznanie celowości utrzymania drewna kopalniakowego i celulozowego jako sortymentów specjalnych. W odniesieniu do innych sortymentów istnieje możliwość prawidłowego zaopatrzenia odbiorców w ramach istniejącego podziału na klasy jakości A, B i C, przez ich rozbudowę na podklasy, z podkreśleniem przyszłego przeznaczenia drewna, np.: A(F) oznaczałoby drewno klasy A przeznaczone na okleiny. Bardzo istotne jest ściślejsze i bardziej jednoznaczne niż dotychczas określenie granic pomiędzy klasami A, B i C, przez odpowiednie sprecyzowanie wskaźników jakości. Krytyka sposobów określania wskaźników w „Homie“ oraz analiza wskaźników jakości drewna okrągłego. Za najważniejszy z nich uznaje się sęki, a inne traktuje się jako mniej istotne. Celowość wprowadzenia do „Homy“ wskaźników jakości dotychczas nie ujętych, jak: szerokość słoju, mimośrodkowość, kształt przekroju poprzecznego, barwa, zranienia, chodniki owadzie i pęknięcia.

1 BOTANIKA.

WADY I USZKODZENIA DREWNA

45 *

ITD

674.038.15(083.74)

102 : 082 : 087

HRADEK V.: Technická normalizace vad dřeva. Normalizacja w zakresie wad drewna. Dřevo, 1959, r. 14, nr 4, A 4, s. 116—118, tabl. 6.

Omówienie opracowanego w Czechosłowacji ostatecznego projektu normy z zakresu wad drewna (zarówno okrągłego jak i przerobionego). Przy opracowaniu tym uwzględniono postanowienia Międzynarodowej Komisji Normalizacyjnej ISO/TC-55 powzięte w roku 1956 w Leningradzie. W tabelach podano: 1) zasadnicze grupy wad drewna, 2) podział sęków, 3) podział pęknięć, 4) podział zgnilizny, 5) odchylenia od normalnego przebiegu włókien.

46 *

ITD

674.038.182.001.5(73) : 620.193.82.004.14

15

DILLER J. D., KOCH E. J.: Weight losses of 40 wood species exposed to *Poria incrassata* and *Merulius lacrymans*. Utrata ciężaru u 40 gatunków drewna wystawionych na działanie grzybów *Poria incrassata* i *Merulius lacrymans*. Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 9, A 4, s. 298—302, fct. 1, tabl. 1, wyk. 3, poz. bibl. 10.

W Ameryce przeprowadzono w warunkach polowych badania mające na celu stwierdzenie destrukcyjnego działania grzybów *Poria incrassata* i *Merulius lacrymans* na drewno iglaste i liściaste 40 najpospolitszych gatunków amerykańskich. Badania prowadzono w ciągu 2 lat, określając utratę ciężaru próbek w okresach 6-miesięcznych. Stwierdzono, że przeciętna utrata ciężaru (dla wszystkich 40 badanych gatunków drewna) wynosiła 8,5, 13,3, 22,8 i 28,6% — dla czterech okresów 6-miesięcznych. Drewno poddane działaniu grzyba *Merulius lacrymans* wykazało straty ciężaru o 1,1—4,6% większe, niż drewno poddane działaniu grzyba *Poria incrassata*. Na ogół we wszystkich wypadkach większą utratę ciężaru wykazywało drewno bielaste, a mniejszą twardzielowe.

47 *

ITD

632.732.1 : 591.13.001.5 : 674.03 :

: 620.193.873.001.5

15 : 16

LUND A. E.: Subterranean termites and fungi. Mutualism or environmental as-

sociation. **Podziemne termity, a grzyby. Współzależność czy współstnienie w warunkach otoczenia.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 9, A 4, s. 320—321, fot. 4, tabl. 1, poz. bibl. 6.

Na skutek rozpowszechniającego się mniemania, że termity atakują jedynie drewno uprzednio opanowane przez grzybnie niektórych grzybów powodujących zgniliznę drewna, przeprowadzono w warunkach laboratoryjnych badania mające na celu sprawdzenie tej teorii. 10 próbek bielastego drewna sosny *Pinus ponderosa* umieszczono w sterylizowanych słojach i wystawiono na działalność termitów, w warunkach uniemożliwiających infekcję grzybną. Próbkę poddano działaniu termitów przez różne okresy czasu, od 4 do 20 dni. Stwierdzono, że drewno zostało zaatakowane przez termity już po upływie 24 godzin. Do 7 dni nie zaobserwowano w badanych próbkach obecności grzybni. Po tym okresie w drewnie zaczęły pojawiać się coraz liczniejsze strzępki grzybni, a po 18—20 dniach drewno wykazywało objawy silnego zagrzybienia. Wynika z tego, że termity mogą atakować drewno zdrowe i zakażać je grzybami przez przeniesienie zarodników w przewodach pokarmowych. Zagrzybienie nie jest więc niezbędnym warunkiem zaatakowania drewna przez termity, lecz jest zjawiskiem wtórnym i przypuszczalnie czynnikiem sprzyjającym rozwojowi i żerowaniu tych owadów.

48 * ITD
674.03 : 53.093.001.5 : 674.047.1
32 : 73

HARTWIG G. L. F. (University of Stellenbosch, South Africa): The equilibrium moisture content of wood. **Mikroskopijna równowaga drewna.** Timb. Technol. 1959, t. 67, A 4, nr 2241, s. 284—286, nr 2242, s. 323, 325—327, fot. 3, tabl. 7, poz. bibl. 4.

Badania nad zmianami równowagi higroskopijnej zachodzącymi w drewnie liściastych i iglastych gatunków połud-

niowo-afrykańskich pod wpływem zmian wilgotności sezonowanego drewna, które ma być zastosowane w różnych warunkach klimatycznych. Opis przeprowadzonych badań. Stwierdzono dużą reaktywność drewna sezonowanego na zmiany wilgotności otoczenia. Średnia wilgotność równoważna drewna, zarówno iglastego jak liściastego, wykazuje małe różnicowanie w pomieszczeniach zamkniętych, gdyż wynosi dla drewna iglastego od 11,46 do 11,76% a dla liściastego od 12,09 do 12,48%. Drewno przeznaczone do użytku wewnątrz pomieszczeń powinno być sezonowane do około 12% wilgotności, natomiast drewno przeznaczone do użytkowania na zewnątrz pomieszczeń, do wilgotności: liściaste 15%, iglaste 19%. Nie stwierdzono wpływu strugania drewna na wielkość jego zmian wilgotnościowych. Suche drewno iglaste adsorbuje wilgoć z powietrza szybciej niż drewno liściaste.

49 * ITD
674.03.004.12 : 539.166.94.004.13 :
536.73.02.004.14
33 : 15

KENEGA D. D., COWLING S. B. (Biochemical Research Laboratory): Effect of gamma radiation on Ponderosa pine: hygroscopicity, swelling and decay susceptibility. **Wpływ promieniowania gamma na drewno sosny *Pinus ponderosa*: higroskopijność, pęcznienie i podatność na zgniliznę.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 3, A 4, s. 112—116, fot. 2, tabl. 6, poz. bibl. 15.

Zagadnienie stabilizacji wymiarowej drewna nasunęło konieczność prowadzenia badań naukowych nad wpływem promieniowania radioaktywnego na wiązania chemiczne w celulozie, które prawdopodobnie w głównej mierze warunkują zmiany objętościowe drewna, pod wpływem promieniowania radioaktywnego izotopu kobaltu na własności higroskopijne, pęcznienie oraz odporność drewna na działanie grzybów powodujących

zgniliznę. Wyniki badań wskazują na konieczność prowadzenia dalszych prób, przy czym należy zwrócić większą uwagę na stosowaną dawkę promieniowania, jego intensywność oraz różnice wilgotności drewna poddawanego napromienianiu, gdyż czynniki te mają wyraźny wpływ na zmiany higroskopijności drewna oraz na jego odporność na zgniliznę.

50 *

ITD

674.03 : 620.192.52/.53.001.5 :
: 061.3 053(047)
33:02

TARKOW N. (Forest Products Laboratory, Forest Service U.S. Dep. of Agriculture): General Summary of the FPL wood stabilization seminar. **Ogólne streszczenie seminarium w FPL na temat stabilizacji wymiarowej drewna.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 3, A 4, s. 110—111, fot. 1, rys. 1.

Poszczególne aspekty zagadnienia kurczenia się i pęcznienia drewna pod wpływem zmian zawartości wody w tkance drzewnej. Mechanizm oraz przyczyny pęcznienia i kurczenia się drewna. Działanie środkami chemicznymi na poprzeczne wiązanie w celulozie, mające na celu zwiększenie stabilizacji wymiarowej drewna. Wypełnianie przestrzeni międzykomórkowych polimerami sztucznych żywic. Fizyczne metody poprawy stabilizacji wymiarowej drewna. Wymieniono szereg momentów, niedostatecznie dotąd znanych, których opracowanie może doprowadzić do znalezienia lepszych i bardziej uniwersalnych metod stabilizacji wymiarowej drewna.

3 FIZYKA DREWNA

51 *

ITD

674.03 : 620 192.52/.53.001.5 :
: 674.061.3 053(047)(73)
33 : 02

Towards new and better means of dimensionally stabilizing wood. **Ku nowym i lepszym metodom stabilizacji wymiaro-**

wej drewna. Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 3, A 4, s. 107—110, fot. 3.

W USA zorganizowano naradę, w której wzięło udział 85 naukowców z różnych dziedzin wiedzy oraz wielu przedstawicieli przemysłu drzewnego. Celem obrad była dyskusja na temat stabilizacji wymiarowej drewna i ulepszania metod postępowania przy jej dokonywaniu. Dyskutowano także nad zakresem i kierunkami prac badawczych związanych z tym zagadnieniem. Domagano się trzykrotnego zwiększenia funduszy na badania drewna, które w roku bieżącym wynoszą 60 milionów dolarów. Z licznych wypowiedzi naukowców wynika konieczność szukania rozwiązania zagadnienia stabilizacji wymiarowej drewna sposobem chemicznym, przez znalezienie odpowiednich czynników umożliwiających wzmacnianie poprzecznych wiązań chemicznych w celulozie, co jest zasadniczym warunkiem polepszenia stabilizacji wymiarowej. Podano szereg odczynników stosowanych dotąd w próbach laboratoryjnych i w praktyce. Zwrócono uwagę na możliwość stosowania promieniowania radioaktywnego do wzmacniania wiązań poprzecznych w celulozie.

5 CHEMIA DREWNA

52 *

ITD

674.002.4 : 547.02.001.5 : 674.03 :
: 66.061.4.002.6
53 : 56

WISE L. E. (Institute of Paper Chemistry, Appleton Wis.): The chemical nature and importance of extraneous components of wood. **Skład chemiczny i znaczenie ubocznych składników drewna.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 7, A 4, s. 224—227, fot. 1, poz. bibl. 40.

Ogólną nazwę „uboczne składniki drewna” przyieto dla tych wszystkich składników drewna, zarówno nieorganicznych, jak i organicznych, które, chociaż zawarte w substancji drzewnej, nie wchodzą w zasadniczy skład

blony komórkowej drewna. Są to więc wszystkie składniki poza celulozą, ligniną i hemicelulozami. Uboczne składniki głównie znane jako ekstrakty wpływają w sposób zasadniczy na właściwości fizyko-chemiczne drewna i stanowią cenny surowiec w wielu gałęziach przemysłu chemicznego. Dotychczasowy stan wiedzy i badań naukowych nad istotą i składem chemicznym ubocznych składników drewna. Zwraca się szczególną uwagę na niedostateczną znajomość możliwości uzyskiwania ekstraktów z drewna gatunków liściastych strefy umiarkowanej oraz na niezadowalający stan wiedzy obejmującej skład chemiczny tych ekstraktów i możliwości ich wykorzystania na skalę przemysłową.

53 *

ITD

674.83.002.3 : 66.061.4 : 547.98.002.2
532 : 878

TRÁVNÍK A., BINKO I., I.: Možnosti výroby třísla z odpadové smrkové kůry. **Możliwości produkcji garbnika ze świerkowej kory odpadowej.** Drěvo, 1959, r. 14, nr 2, A 4, s. 57—58.

W korze świerkowej pozyskanej przez łuszczenie i natychmiast wysuszonej, zawartość substancji garbnikowych nie spada na ogół poniżej 10%. Natomiast w korze pozyskanej z drewna sucho składowanego przez cały rok, zawartość tych substancji spada do 4%, tak, że ekstrakcja takiej kory jest nieopłacalna. Spadkowi temu można zapobiec przez wilgotną konserwację drewna, stosując np. zraszanie. W rozdrobnionej, odpadowej korze można spadek ten zahamować przez podwyższenie temperatury lub zastosowanie środków trujących w stosunku do enzymów. W ostatnim przypadku powstaje w korze mniej substancji nierozpuszczalnych w wodzie, a więc z kory takiej uzyskuje się więcej substancji garbnikowych niż z kory złuszczonej i wysuszonej. Działając parą na korę w czasie jej ekstrahowania, ułatwia się ekstrakcję na skutek plazmolizy ścian komórkowych kory.

54 *

ITD

674.83.004.15 : 634.982.43
58 : 878 : 101 : 282

POLETICA N. V., BLACK R. E.: Recovery, preparation and yields of redwood bark. **Pozyskiwanie, przerób i wydajność kory sekwoi.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 4, A 4, s. 36A—38A, fot. 4.

Kora sekwoi, z uwagi na swą budowę anatomiczną charakteryzująca się długimi i silnymi włóknami, nadaje się do przerobu na specjalne płyty izolacyjne oraz stanowi surowiec zawierający szereg wartościowych ekstraktów. Uzyskiwanie kory przy zastosowaniu korowarek mechanicznych i za pomocą silnych strumieni wody. Rozdrabnianie kory w młynach udarowych i segregacja rozdrobnionego materiału na sitach selekcyjnych. Wydajność pracy korowarek mechanicznych. Po rozsortowaniu rozdrobnionej kory na sitach uzyskuje się 20—40% masy włóknistej o długości włókna 0,5 do 3 cali oraz 5—15% substancji korkowej niewłóknistej do ekstrakcji. W USA rozpoczęto intensywne badania mające na celu bardziej ekonomiczne i wszechstronne wykorzystanie kory, stanowiącej w wypadku sekwoi około 20% ogólnej masy ściętych drzew.

7 KONSERWACJA I SUSZENIE DREWNA

55 *

ITD

674.048.002.3 : 66.062.2.004.14
72

FINDLAY W. P. K.: Solvent type preservatives and their application. **Zastosowanie środków konserwacyjnych rozpuszczalnych w rozpuszczalnikach organicznych.** Timb. Technol. 1959, t. 67, nr 2239, A 4, s. 215—217, 219, 221, fot. 12.

Środki konserwacyjne rozpuszczalne w rozpuszczalnikach organicznych są w coraz szerszym zakresie stosowane do konserwacji drewna, które po nasyceniu

poddawane jest obróbce wykończeniowej przez malowanie oraz do drewna znajdującego się w konstrukcjach budowlanych. Trzy najważniejsze środki konserwacyjne tego typu: jednochloronaftalen, naftenian miedzi i pięciochlorofenol. Jako rozpuszczalniki stosowane są lekkie oleje mineralne. Główne zalety stosowania omawianych środków: przy stosowaniu ich drewno nie pęcznieje, nie ulega zniekształceniom i łatwo przyjmuje farby nakładane jako powłoki ochronne; środki nie ulegają wyługowaniu przez wodę oraz stosunkowo łatwo wnikają w tkankę drzewną. Główną wadą jest stosunkowo wysoki koszt nasycania, który częściowo można obniżyć przez odzyskiwanie rozpuszczalnika. Ponadto bezpośrednio po nasyceniu drewno jest łatwiej zapalne. Impregnację przeprowadza się przez zanurzanie lub przez rozprowadzenie impregnatu za pomocą pędzla. Zastosowanie: konserwacja drewnianych elementów budowli, skrzyń inspektowych, opakowań (głównie dla wojska), drewnianych części karoserii i wagonów oraz sklejki wystawionej na działanie warunków atmosferycznych.

56 *

ITD

674.048 : 691.11(437) : 620.197.7

72 : 91 : 075

OČENÁŠEK J. Výzkumný a vývojový ústav dřevařský, Praha): Prodloužení životnosti stavebního dřeva. **Przedłużenie trwałości drewna budowlanego.** Dřevo, 1959, r. 14, nr 1, A 4, s. 6—9.

Możliwości zaoszczędzenia w budownictwie dużych ilości drewna przez stosowanie w jak najszerszym zakresie właściwych środków ochronnych. Istnieją wprawdzie przepisy państwowe o obowiązku konserwacji drewna, jednak nie są one powszechnie przestrzegane. Omówienie najważniejszych środków ochronnych oraz sposobów ich stosowania. W tabelach podano: 1. Ogólne ilości drewna przewidziane do nasycania w latach 1958—65 wg czechosłowackiego planu perspektywicznego. 2. Środki o-

chronne używane w różnych sektorach gospodarczych. 3. Skuteczność działania środka ochronnego SB 56.

57 *

ITD

674.038.18.001.5 : 632.16 : 632.3.004.13 :

620.193.82.004.12 : 674.031.34

721 : 15 : 101

OPSAL P. M., HOSSFELD R. L. (School of Forestry, University of Minnesota): The nature and significance of the natural durability of diamond willow heartwood. **Istota i znaczenie naturalnej trwałości drewna twardego rakowatej wierzby.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 6, A 4, s. 188—192, fot. 7, rys. 2, tabl. 1, wyk. 2, poz. bibl. 15.

Na skutek zaobserwowania znacznej odporności na zgniliznę drewna wierzbowego wykazującego uszkodzenia o charakterze rakowatym, podjęto laboratoryjne prace badawcze nad odpornością tego drewna na działanie grzybów *Polyporus tulipiferus* i *Polyporus versicolor*. Okazało się, że rakowate drewno wierzby *Salix eriocephala* Mich. i *Salix discolor* Muhl. jest znacznie odporniejsze na działanie grzybów aniżeli drewno osikowe w próbkach kontrolnych. Utrata ciężaru po 90 dniach od chwili inokulacji grzybni wynosiła dla wymienionych gatunków drewna odpowiednio 17%, 30,7%, 50,3%. Ekstrakty z drewna twardego rakowatej wierzby wykazały na chromatogramie bibułowym szereg różnych składników, z których jeden odznaczał się dużą toksycznością w stosunku do grzyba *Polyporus tulipiferus*, gdyż stężenie tego składnika w wysokości 0,5% powodowało całkowite zabicie grzybni. Mała ilość uzyskanego ekstraktu nie pozwoliła na jego bliższe zbadanie i oznaczenie toksyczności progowej. Dalsze badania w toku.

58 *

ITD

674.048.3 : 547.458.81 : 66.095.55

721 : 15 : 521

BACHLER R. H. (Forest Products Laboratory, Forest Service U. S. Departm. of

Agriculture): Improving wood's durability through chemical modification. **Użytkowanie większej trwałości drewna przez jego modyfikację chemiczną.** Forest Prod. J. 1959, t. 9, nr 5, A 4, s. 166—171, fot. 1.

Podjęte zostały prace badawcze mające na celu modyfikację chemiczną celulozy drewna za pomocą odpowiednich substancji chemicznych, w celu uodpornienia jej na rozkładowe działanie enzymów wydzielanych przez grzyby powodujące zgniliznę. Stosując w tym celu różne substancje chemiczne brano pod uwagę również ich niekorzystne działanie na właściwości fizyczne i mechaniczne badanych próbek drewna. Wyniki przeprowadzonych badań laboratoryjnych wskazują, że istnieje możliwość uodpornienia drewna na działanie grzybów metodą cyjanoetylacji, stosując traktowanie drewna wodnym roztworem akrylonitrylu w obecności związków alkalicznych, działających jako katalizatory przy przemianach chemicznych celulozy. Badano również możliwości zahamowania procesu rozwojowego grzybów w drewnie, przez traktowanie drewna związkami chemicznymi niszczącymi tiaminę (witaminę B₁) lub powodującymi dezaktywizację niektórych pierwiastków metalicznych, niezbędnych do rozwoju grzybnii. Zaleca się prowadzenie dalszych badań w tym kierunku.

Niniejszy Przegląd Dokumentacyjny zawiera część analiz dokumentacyjnych z zakresu drzewnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych wydawanych przez Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188). CIDNT przyjmuje prenumeratę kart dokumentacyjnych w poszczególnych działach. Cena karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 25 groszy.

CIDNT wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych Przeglądem Dokumentacyjnym jak i kartami dokumentacyjnymi.

9 ZASTOSOWANIE DREWNA, JAKO PRODUKTU MECHANICZNEGO PRZEROBU

59*

ITD

634.925.14

90

HACHENBERG F.: Wald und Mensch — eine Verpflichtung auf Gegenseitigkeit. **Las i człowiek — zobowiązania wzajemne.** Holz-Zbl. 1959, r. 85, nr 48, A 3, s. 641, poz. bibl. 15.

Rozważania nad wzajemnym stosunkiem lasu i człowieka zmierzające do określenia, jakie czynniki powinny mieć pierwszeństwo przy ustalaniu zasad gospodarki leśnej. Pierwsza grupa czynników to dążenie do osiągnięcia maksymalnego poziomu produkcji drewna i najwyższego dochodu, druga zaś to uznanie lasu za dobro ogólnonarodowe, specjalnej wartości. W dziedzinie tej las spełnia o wiele szersze i bardziej różnorakie zadania, jak ochrona gleby przed erozją, wpływ na klimat, urozmaicenie krajobrazu, miejsce wypoczynku człowieka itp. Uzasadnienie słuszności nadania rangi pierwszeństwa czynnikom grupy drugiej. Zagadnienie to powinno być przedmiotem szerokiej dyskusji nie tylko leśników, ale i całego społeczeństwa.